

bijvoorbeeld aantal soorten per jaar, aantal exemplaren per jaar, top tien nachtvlinders 2008-2016, fluctuaties per jaar (*er zijn uitgesproken goede jaren en uitgesproken slechte jaren*), aantal soorten per vangnacht, aantal exemplaren per vangnacht, maar eveneens het voorkomen van specifieke soorten nachtvlinders, zoals de Zwartkamdwergspanner (*Gymnoscelis ruffasciata*), de Bosbesuil (*Conistra vaccinii*), de Kleine voorjaarsuil (*Orthosia cruda*), de Drielijnuil (*Charanyca trigrammica*), de Zomervlinder (*Geometra papilionaria*), de Aardappelstengelboorder (*Hydraecia micacea*), het Eikenuiltje (*Dryobotodes eremita*) en de Kleine wintervlinder (*Operophtera brumata*). Ook enkele soorten die (zeker na 2013) in aantal afnemen bespreekt hij, zoals de Ringelrups (*Malacosoma neustria*), de Hyena (*Cosmia trapezina*) en de Haarbos (*Ochropleura plecta*). Tot slot volgen een aantal foto's van specifieke of zeldzame nachtvlindersoorten, die Eef door de jaren heen op zijn terrein heeft gevangen, waaronder het Roodbont heideuiltje (*Anarta myrtilli*), het Bosbesbruintje (*Macaria brunneata*), het Wit spannertje (*Asthena albulata*), de Gevlamde uil (*Actinotia polyodon*), de Gelijnde silene-uil (*Sideridis reticulata*), de Seringenvlinder (*Apeira syringaria*), de Moeras-w-uil (*Lacanobia splendens*), de Witvlekbosrankspanner (*Melanthia procellata*), de Viervlakovlinder (*Lithosia quadra*), de Berberisspanner (*Pareulype berberata*) en de Malvabandspanner (*Larentia clavaria*).

8. Rondvraag.

Merel Zweemer vraagt, of er nachtvlinderaars zijn, die op vrijdag 11 mei van 21.00 tot 23.00 uur mee willen helpen aan de “Duistertocht” in AquaZoo te Leeuwarden. Ze verwacht circa 40 bezoekers.

9. Sluiting.

Siep Sinnema dankt Eef Arnolds voor zijn boeiende presentatie en sluit de bijeenkomst af door allen een goede thuisreis te wensen.

Verslag excursie Lauwersmeer 2 juni 2018 – Gerrit Tuinstra

Voor 2 juni j.l. stond een excursie naar het Lauwersmeer op de planning. In de nacht van 1 op 2 juni trokken er forse buien en bredere regengebieden over o.a. het noorden van Nederland alsook het Lauwersmeergebied. De meeste neerslag was in de ochtend verdwenen maar het bleef lang zacht door regenen. Motregen die op de buienradar niet te zien was! Zowel in Drachten als in Appelscha was dit het geval en het leek ook nog niet op te houden, op het moment dat we moesten beslissen om (in eerste instantie) de middagexcursie al dan niet door te laten gaan. Dus namen we de beslissing om deze af te blazen. Helaas, dit had achteraf niet gehoeven. Dit werd ons pas duidelijk toen we aan het begin van de avond in het Lauwersmeergebied arriveerden voor de avondexcursie. Reinie was al vanaf voor

de middag in het gebied geweest en vertelde dat het gewoon droog was geweest en zelfs nu en dan het zonnetje tevoorschijn was gekomen... Erg jammer dus!

Een verrassing: op het parkeerterrein bij de werkschuur van Lauwersoog, waar we afgesproken hadden, stond ook Grietje de Lange, met haar dochter en kleindochter. Jaren geleden verhuisde Grietje naar Goeree-Overflakkee. Binnenkort keert ze terug naar het 'hoge noorden', vertelde ze, en nu was ze op bezoek bij haar dochter en in de gelegenheid om even naar ons toe te komen.

Vanaf het parkeerterrein verkenden we de directe omgeving van de werkschuur en zagen diverse interessante soorten nachtvlinders. Met name ook in het grasland tegenover de werkschuur, waar onder andere de brede haakspiegelmot (*Grapholita orobana*) in aantal aangetroffen werd. Dat dit een goede plek is voor deze landelijke zeer zeldzame soort bleek al eerder (en later) toen er meerdere exemplaren aangetroffen werden op plekken waar een grote hoeveelheid vogelwikke (*Vicia cracca*) groeit, een van de voedselplanten van deze mooie bladroller.

Excursie Lauwersmeer.

Foto: G.Bergsma

Na deze wandeling werd een geschikte plek gezocht om de lichtopstellingen te plaatsen, voor de avond- en nachtvangst. Omdat er enige wind stond, met name uit zuid(west)elijke richting, werd er een

redelijk luwe plek ten noorden van het dorp en omliggende bossen uitgezocht. Een mooie plek met veel variatie die ook kustsoorten kon opleveren, gezien de korte afstand tot de zeedijk, zo'n 300 meter!

Er werden vier plekken op korte afstand van elkaar gevonden en bemand door Anneke & Reinie, Natalia & Reinder, Gerard en ondergetekende. Helaas bleef de wind vrij stevig doorwaaien gedurende de avond en nacht, wat ongetwijfeld invloed heeft gehad op de vangsten. Toch waren die vangsten goed! Er werden 67 soorten micro's waargenomen en 126 macro-soorten. Al met al dus een kleine 200 soorten en dat is een hele goede score. Het aantal soorten en exemplaren per locatie verschilde behoorlijk. De twee plekken die het meest op de wind stonden hadden 64 en 72 soorten (alleen gerekend met de macro's) en het aantal getelde exemplaren waren hier resp. 75 en 134. Op de andere twee plekken werden 79 en 92 (macro)soorten gezien met resp. 501 en 504 exemplaren. Deze laatste twee plekken lagen meer in de beschutting dan de andere twee. De 92 soorten werden gezien op de locatie die het dichtst tegen het dorp lag en waar de wind eigenlijk

niet voelbaar was vanwege de hoge bomen. Ook nu bleek dus weer dat wind behoorlijk van invloed kan zijn op de resultaten van het nachtvlinderen en de wind zal ook op deze avond invloed hebben gehad op het aantal soorten.

Echte bijzonderheden, binnen de waargenomen micro-soorten waren er niet. Toch zijn twee soorten de moeite waard om even te noemen: haakjesdwergbladroller (*Pammene germana*) en geelkoplichtmot (*Salebriopsis albicilla*). De eerste van de twee is een vrij kleine, zeer donkere bladroller, die opvalt door de rij lichte 'voorrandschaakjes' op de voorvleugels. Als de soort goed bekeken wordt is deze eigenlijk niet te verwarren met andere soorten bladrollers. Ook de geelkoplichtmot is goed te determineren en te onderscheiden van de meeste andere donker gekleurde lichtmotten. Opvallend bij de soort is de geel-witte beharing op de kop. De soort lijkt wel op de geelpalpmot (*Eccopisa effractella*), maar bij deze soort zijn juist de palpen geel. Daarbij komt dat deze soort duidelijk kleiner is dan de geelkopmot.

Onder de macro-soorten werd een aantal interessante soorten waargenomen, bijvoorbeeld de volgende niet-alledaagse spanners: berkenspikkelspanner (*Aethalura punctulata*) en bosbandspanner (*Epirrhoe rivata*). Aan interessante uilen werden waargenomen: bleke grasworteluil (*Apamea lithoxyloea* – op twee lakens), brede w-uil (*Lacanobia w-latinum* – op alle vier lakens!), tweekleurige uil (*Hecatera bicolorata*) en gevlamde rietuil (*Senta flammea*). Echte kustsoorten werden niet veel gezien, eigenlijk alleen maar de vale duinrietboorder (*Chortodes extrema*). In het binnenland is dit een zeer zeldzame soort, maar aan de kust wordt deze kleine uil zeer regelmatig gezien.

Ook interessant om nog te noemen is de bruine sikkelui (*Laspeyria flexula*), een soort die terug is van weg geweest (zie ook elders in deze Flinterwille). Sinds vorig jaar wordt deze soort ook in het Lauwersmeer gezien, echter in kleine aantallen. Nu werd de soort op alle vier lakens gezien, met in totaal maar liefst 11 exemplaren!

Nationale Nachtvlinger Nacht 23-6-2018 - Terwisscha (bij Appelscha). Gerard Bergsma

Amersfoortcoördinaten: 217.0-552.0. Temperatuur: 12 graden Celsius rond middernacht; aantal bezoekers: 12; Vangmethode: licht

Dit jaar werd de Nationale Nachtvlinger Nacht in het weekend van 22 tot en met 24 juni gehouden. Op zaterdag 23 juni had Gerard Bergsma bij het Buitencentrum van Staatsbosbeheer (Terwisscha bij Appelscha) een lamp opgesteld. Hieronder de vlindersoorten, die in de loop van de avond/nacht op het laken verschenen: